

Nhật tụng Kālāma – Kinh tạng trích điểm

Kinh Trú Niệm (2) – 20/09/2026

Kalama tri ân cô Diệu Hỷ ghi chép.

Hôm nay chúng ta học kinh Chánh niệm. Satisutta, Sati là chữ tắt của Satipaṭṭhana - Niệm xứ.

Kinh này rất đặc biệt. Tại sao đặc biệt? Vì chúng ta biết có 2 bài kinh đức Phật dạy về pháp môn niệm xứ rất nổi tiếng, được tất cả các thiền sư, học giả lấy làm khuôn thước, chỉ nam để nghiên cứu.

Nhưng đâu mấy ai nhắc đến bài kinh này. Bài kinh này nói đến Niệm xứ một cách rất ngắn gọn. Nếu kết hợp với Chú giải thì bài kinh này tuyệt đối quan trọng. Một người muốn tham khảo lý thuyết hay kỹ thuật hành trì thì phải kết hợp với Chú giải, nếu chỉ chánh kinh thì bài kinh này rất cô đọng, ngắn gọn.

Nói sơ về Chánh kinh trước.

Toàn bộ Phật pháp chỉ dành cho một loại người duy nhất: Người có nhu cầu không muốn tiếp tục sanh tử nữa, có nhu cầu giải thoát, có nhu cầu tu tập Tuệ quán. Bài kinh này tuyệt đối phải biết.

Sẵn chúng tôi nói chuyện dễ hiểu lắm: Trên đường hành đạo, hay đời sống muốn có đời sống ok, khoẻ mạnh, vui vẻ, nhớ: Lang băm lúc nào cũng nhiều hơn lương y. Lang băm là mấy người không biết gì mà cũng nói về thuốc; hoặc vì danh, lợi, hoặc thấy không có gì phát biểu vô tội vạ.

Như hôm nay mình lên mạng thấy bao nhiêu thuyết về thuốc men, ăn uống ghê quá đi. Có người kêu lá đu đủ, lá mơ, trái nhàu, nghệ chữa trăm thứ bệnh. Nghe mình ham nhưng tưởng tượng, không tìm hiểu gì, cầm đầu nghe, đọc mấy cái đó có chết không. Người nói là ai nhiều khi không quan trọng mà họ nói cái gì. Nhiều khi mặt hiền hiền đẹp đẹp mà nó xúi dại mình cũng không nên. Ăn kiêng, thuốc men, liệu pháp chữa trị,...phải cẩn thận.

Trong đạo, pháp môn hành trì lang băm một tỷ vì 800 lý do mà nhào lên làm thầy. Trong khi đó mình cái đầu bư, mình nghe ông nào nói vừa ý là mình theo.

Chân lý có 2 cách tiếp cận:

- Hiểu chân lý như nó là .
- Hiểu chân lý như mình muốn, đa phần phàm phu 99% rơi vào trường hợp này, chỉ muốn nghe cái mình muốn nghe và hiểu cách mình muốn hiểu. Nếu hiểu sai thì hành sai; Hành sai thì: 1/ phí thời gian 2/ hoang mang, nghi hoặc Tam Bảo, có phải hại không.

Bài kinh này dạy rất rõ, kỹ, Tứ Niệm Xứ là gì. Không thể nào cạo đầu, đắp y, qua Miến Điện dự 1-2 khoá, nghe qua người phiên dịch, giáo lý không có. Giáo lý của người đứng ra hướng dẫn Tuệ quán không phải đơn giản đâu vì kiến thức tự tu là đã le lười rồi đằng này kiến thức để dạy cho người khác còn lớn chuyện nữa. Đằng này cạo đầu đắp y màu măng cụt, đi đứng lừ đừ chậm chậm như mới xuất viện, về ở đạo tràng, cũng tuyên bố không giữ tiền, đi đâu cũng kappiya là đi đâu cũng thiên sư, nguy hiểm quá.

Bài kinh hôm nay chúng ta đặc biệt phải tham khảo. Trừ phi muốn ba trộn thì tùy hỷ; Muốn tu tập đạo tràng phải tỉnh táo.

Chánh kinh đức Phật dạy đơn giản, gọn hơn 2 bài Đại Niệm Xứ Trường Bộ, Trung Bộ. Ngài dạy tỳ kheo phải tu tập tứ niệm xứ, Ngài xác định đó là lời giáo huấn của Ngài cho các đệ tử. Một câu một “ Phải tu tập Tứ Niệm Xứ”. Rồi Ngài mới giải thích Tứ niệm xứ là gì? Chánh niệm & Tỉnh giác.

Chánh niệm = Liên tục tỉnh thức quan sát Danh (Thọ, Tâm, Pháp) & Sắc (Thân Quán niệm xứ, Pháp Quán niệm xứ); chánh niệm để quan sát sự Sanh & Diệt.

- Danh = Tất cả tâm trạng, cảm xúc đang ra sao, biết rõ, không phân tích gì hết; biết đây là buồn xỉn, ganh tị, đố kỵ, sợ hãi, sân hận; biết rõ đây là tham dục; Nhìn thấy nó và biết nó đang biến mất, chỉ vậy thôi.

Biết mình rõ ràng trước mọi hoạt động của Thân & Tâm. Nhận diện. Mấy cha bị bệnh học giả là phân tích Sati từ động từ căn là Sa là nhớ, là cực kỳ tào lao. Về mặt học thuật chúng ta giỡn chơi cho vui chứ còn thực tập hành trì mà xé chữ ra là chết.

Có chuyện tào lao, có ông đó đứng trong nhà, nhà xây tường chung quanh, có cha thầy đồ đi ngang nói: Trong sân có cái cây, đốn cây bỏ đi, vì trong tiếng Hán cây là mộc, nằm trong 4 bờ tường (vi) là chữ khốn = khổ. Gia tài có cái cây mà kêu đốn, thì ray rứt quá; Đang ray rứt thì có ông đi ngang nói không nên đốn vì nếu đốn cây thì trong sân còn ông (nhân) với 4 bức tường = chữ tù; đang khổ tâm có ông sư đi ngang biết tiếng Hán nói khỏi đốn, mấy đứa lang băm nó xúi dại, cứ để cây, cứ sống vì người (nhân), cây là mộc, người dựa mộc là hữu (nghỉ ngơi), chữ vi không quan trọng. Không có hữu nằm trong vi. Cho nên thay vì trốn chữ khốn, chữ tù thì tâm niệm người cạnh cây là chữ hữu. Chuyện lạc đề nhưng quan trọng chỗ là học giả bệnh của học giả, hành giả bệnh của hành giả. Học giả chữ nghĩa nhiều quá, chia chẻ, xé lẻ nhiều chữ, không có thời giờ tu, chia chẻ tào lao, lỗ bịch, kịch cỡm, ngớ ngẩn; Hành giả thì đa phần là dốt, nhất là hành giả Việt Nam, hành ba mớ rồi ngại giáo lý. Tránh bệnh học giả & hành giả, chúng ta đi Trung đạo.

Tiểu đường trên thế giới cả tỷ người bị. Cao máu cả tỷ người bị; nhưng mình thấy rõ ràng tại sao phải đi bác sĩ? tại sao phải khám định kỳ? Tại sao đi nhiều thầy rồi chọn ai? Vì trong đám tiểu đường đâu phải ai cũng giống nhau. Có anh tiêu đường thận yếu, có anh thận ok, có anh

lười vận động, có anh siêng vận động. Khác nhau. Cho nên, công thức chung học cho biết dùng cái chung áp dụng cá biệt là sai bét và nguy hiểm chết người.

Những pháp thoại trong kinh đức Phật dạy cho người này người kia là Ngài ngộ thẳng tức duyên giải thoát, tập khí người ta. Những bài kinh, pháp thoại đó đức Phật dạy cho người Ngài gặp, Ngài nhìn họ Ngài nói. Mình giờ là hưởng xái thôi. Mình uống cafe nước mưởi. Nhớ. Cái đó quan trọng.

Không gì bậy bằng ôm khư khư kinh điển. Mình thích bài kinh nào mình cho đó là công thức. Ai không giống ý mình bài xích, chống báng người ta. Mình quên có vô số bài kinh khác về Tứ niệm xứ.

Ôm chặt kinh cũng chết, rời kinh cũng chết. *Y kinh giải nghĩa tam thế Phật oan - Ly kinh nhất tự tức đồng ma thuyết*. Chưa kể, còn vụ khác nữa: *Lý tuy đốn ngộ, sự nãi tiệm trừ*. Lý thuyết nói nghe đã mà quên thực tế mình phải du di tí. Một chuyện nữa là : *Khẩu đầu thuyết đáp thiên bang diệu, Khước hạ nan lý nhất điểm trần* – Miệng nói trăm điểm hay, nói chuyện trên trời nhưng chân sao rời mặt đất được.

Bài kinh này Ngài giảng Tứ niệm xứ rất gọn. Linh hồn của Niệm xứ là Chánh niệm & Tỉnh giác.

Tôi chỉ giải thích bài kinh cho người có lòng tu lòng học thôi, rồi các vị tự bơi.

Chánh niệm = Kịp thời nhận diện sanh diệt của Danh, Sắc; của Thiện, ác; Nhân, Quả.

Tỉnh giác = Ngài định nghĩa rất đặc biệt, là khả năng nhận diện sự xuất hiện, hiện diện, biến mất của 3 pháp giới:

- Khả năng nhận diện xuất hiện, hiện diện, biến mất của Thọ.
- Khả năng nhận diện xuất hiện, hiện diện, biến mất của Tưởng.
- Khả năng nhận diện xuất hiện, hiện diện, biến mất của Tầm.

Mình nghe bài kinh này rất lạ. Chúng sanh có lục căn, tâm vương tâm sở sao đây nói có 3 thứ? Ngài chỉ đơn cử thôi, vì Ngài nhìn vào bản tâm, tức duyên, tập khí của người trước mặt Ngài, không phải Ngài dạy cho mình. Thứ hai, nếu học Giáo lý kỹ thì 3 cái này là 3 cách nói đại diện, tiêu biểu, không thiếu đâu.

- **Nhận diện sự xuất hiện, hiện diện, biến mất của Thọ** : Toàn bộ đời sống của chúng sinh trong vô lượng vũ trụ có thể nói gọn trong chữ Thọ. Thọ - Cảm giác dễ chịu/ khó chịu. Từ lúc bụng mẹ đến lúc chết mình chỉ vật lộn trong cảm giác - Trốn khổ tìm vui. Từ đứa bé bú bình đến ông cụ nằm ngáp ngáp trong bệnh viện. Tại sao mình mua nhà này không mua nhà kia, tại sao mình làm nghề này không làm nghề kia, tại sao mình bán cái này không bán cái nọ, tại sao mình lấy người này không lấy người kia, tại sao mình ở nước này không ở nước nọ,... toàn bộ là cảm giác;

Chính vì để phục vụ cho nhu cầu giải quyết, xử lý cảm giác mà chúng ta đổ mồ hôi, sôi nước mắt; Nhận diện mình đang vui, buồn thế nào; cái gì làm mình vui, cái gì làm mình buồn, cái gì làm mình khó chịu; Biết rõ vậy là mình biết rõ về bản thân. Cái làm mình vui có nên không. Có những thứ làm mình không thoải mái, nhưng có nên không. Mình không học đạo mình không biết cái đó. Không học đạo mình thấy cái khó chịu là mình né. Nhưng mà thí dụ, phải tập sống một mình, ăn kiêng, chạy bộ, xa bạn xấu gần bạn lành trong khi xưa giờ thấy đứa nào làm mình vui là mình xáp vô bất kể thiện ác. Bây giờ từ ăn uống, đi đứng, sinh hoạt, đề tài sách báo, những đề tài tư duy, zalo, viber, messenger.. Phải biết cái gì là cần, cái gì là thích; Biết rõ cái nào làm mình vui, cái nào làm mình buồn; cái nào nên không nên trong những cái đó. Nhìn vào cái gì làm ai vui buồn có thể biết 98% con người đó. Dễ sợ như vậy.

- **Nhận diện sự xuất hiện, hiện diện, biến mất của Tường** - không học giáo lý nghe Tường thì không hiểu hoặc mơ hồ. Có 6 tường/ 3 tường.

6 Tường : Sắc tường, Thinh tường, khí tường, vị tường, xúc tường, pháp tường. Không học đạo hành đạo chứng đạo mình nhìn thế giới hiện tượng không phải thế giới bản thể.

- Thế giới hiện tượng là con chim, con cò, ly nước chanh, hòn đá, cục gạch. Thế giới hiện tượng là con chim, con cò, chư thiên, nam nữ, đực cái, trống mái, tăng ni,...
- Thế giới bản thể là hydrogen, oxygen, carbonic,..Thế giới bản thể: Danh, Sắc, Trí tuệ, chánh niệm, thiền định, đồ kỵ; Ly nước chanh, nước cam là hiện tượng, H₂O là bản thể.

Tường - Nhìn thế giới qua hiện tượng. Cũng chừng đó thành tổ sinh học mình nhìn ra lá me, lá trúc, lá chuối; Cũng chừng đó thành tổ sinh học mà mình phân biệt đẹp xấu, cao thấp, trắng đen, khoẻ bệnh; Tất cả những cái này là tường; Tất cả những gì thuộc về hồi ức, kiến thức, kinh nghiệm, ý tưởng, quan niệm, thành kiến, định kiến là Tường. Tất cả chỉ là tường, do mình nhìn qua khía cạnh hiện tượng. Gồm 6 tường: Những gì ta thấy/ nghe/người/nắm/ sờ chạm/ tư duy ta dán nhãn hiệu cho nó, đây là cái gì, là tiếng khóc, tiếng cười, đây là trường phái gì, lãnh vực gì,... Là Tường hết; nhìn, nghe cái gì mình đoán là bông hồng, bông cúc, cầm chướng, thước dượt (sắc tường); tiếng nhạc, tiếng khóc, tiếng cười, tiếng Tàu, tiếng Thái...(thinh tường); mùi, vị, sờ là biết mừng, biết gối, ... (xúc tường)

Chánh niệm - kịp thời nhận diện cái gì sanh, diệt trong Danh, Sắc.

Tỉnh giác - Khả năng nhận diện sự xuất hiện, hiện diện, biến mất của 3 thứ, trong bài kinh này vì Ngài nhìn vào túc duyên của người trước mặt. Có 1001 cách xử lý bệnh tiểu đường, ung thư, vì cơ địa mỗi người mỗi khác; Cơ địa có cơ địa sinh học, cơ địa tâm lý; Bài kinh này Ngài nhắm đến người trước mặt thì Ngài phân tích như vậy. Nhận diện sự xuất hiện, hiện diện, biến mất của cảm giác, thân tâm, 6 tường/ 3 tường.

3 Tướng = Dục Tướng, Thiền Tướng, Quán tướng.

- Dục tướng: Những hình dung, quan niệm, kinh nghiệm, kiến thức, hồi ức về vật dục (sắc, thanh, khí, vị, xúc) con chim, con cò, cái bông, ao nước, hồ cá...
- Thiền tướng: những người ly dục, gom thể giới lại còn đề mục đất, nước, lửa, gió, xanh, vàng, đỏ, trắng, hư không, ánh sáng, ngoài ra là zero. Đối với họ tất cả chỉ có đề mục tu thiền.
- Quán tướng - buổi đầu tu niệm xứ tiếp tục xài tướng, biết đi, dờ, bước, đạp, múc, nhai, hơi thở ra, vào; hơi thở ra dài, hơi thở vào dài, cầm lên, để xuống, mở cửa, đánh răng, súc miệng,... Quán – tuệ quán.

Biết rõ 3 cái này là Tỉnh giác.

Qua Chú giải.

Trong chú giải nói Chánh niệm là khả năng nhận diện mọi hoạt động.

Toàn bộ nội dung niệm xứ nằm trong How & What; Mình đang thế nào (mình đang nằm, ngồi, ăn, uống) và Cái gì đang có mặt, đang biến mất (sự khó chịu, dễ chịu, tâm tham, hoài nghi, phóng dật,...)

Chánh niệm = Ghi nhận, biết rõ mình đang trong tình trạng nào.

Tu Niệm Xứ thì Chánh niệm & Tỉnh Giác không rời nhau. Khả năng kịp thời tỉnh thức nhận diện mình đang ra sao.

Tỉnh Giác = có 4 thứ tỉnh giác:

1. Biết rõ việc này có nên làm hay không (có lợi ích hay không)- **sattthākasampañña**: Mình chỉ nhìn cái gì cần thiết, khi không thể tránh, không tìm cái để nhìn, biết rõ mọi sinh hoạt cái gì là cần thiết không cần thiết, cái gì lợi ích, không lợi ích;
2. **Sappayasampajañña** - Chuyện nên làm nhưng thời điểm này, cách thức này có nên hay không: Biết rõ hành giả nên tranh thủ sáng, chiều đánh lễ bảo tháp, quét tượng Phật lộ thiên, mình lên kiểm chút năng lượng; nhưng bây giờ khách vãng lai đến rần rần ngoài đó đang 800 hành giả ngoài đó; mình cứ khư khư ra lễ tháp là tốt; là sai. Lễ Phật, lễ tháp là tốt nhưng đang mưa hoặc nắng chang chang hoặc đang nguyên đám quân nguyên đang hí hồ nhí nhố ngoài đó mình ra không được.
3. **Gocarasampajañña** (gocara = mục trường, chỗ chăn thả gia súc) - Cảnh đề mục : Thấy là chuyện nên làm, lợi ích, thời điểm thích hợp nhưng trong suốt thời gian đó không để tâm rời khỏi đề mục. Chú giải đưa ra 4 trường hợp:

- Có mang đi không mang về: Vị tỳ kheo khởi sự đi khát thực - có mang đi (**harati**); nhưng chánh niệm được một lúc quên mất tiêu - không mang về (**paccāharati**). Lúc khởi sự thì ngon lành lát sau quên mất tiêu = có mang đi không mang về.
 - Có mang về không mang đi : Lúc khởi sự không yên được lát nó lắng, khôi phục khả năng chánh niệm ngon lành = không mang đi có mang về.
 - Có mang đi có mang về: xuyên suốt miên mật mọi tình huống có chánh niệm, trí tuệ = có mang đi có mang về
 - Không mang đi không mang về: Không biết Phật pháp, không sống chánh niệm, trí tuệ = không mang đi không mang về.
4. **Asammohasampajañña** - Không mê loạn = 99,9% hành giả là tôi thở ra, tôi thở vào, tôi đang vui, tôi đang buồn. Lúc nào cũng Tôi; tôi vui, tôi buồn, tôi thích, tôi ghét; Trong pháp môn Tứ Niệm Xứ là bất hôn, bất loạn; Asammoha = Chỉ có Danh Sắc tạo ra hơi thở, từng bước đi, thực hiện bữa ăn, tắm rửa; Không có Ai; Tâm trước xuất hiện, biến mất nhường chỗ cho tâm sau; Chúng ta là một dòng chảy, một ngọn nến, phải cháy để tồn tại. Nghe một tướng là có 1; Chính khoa học xác nhận, ngọn lửa là hiện tượng của quá trình thiêu đốt năng lượng không có 1. Để tạo ra 1 con sông, 1 con suối cần 1000, 1 triệu thành tố hoá chất mới làm nên con sông, con suối không phải như ngữ pháp mình nghĩ một con sông là số ít. Không hề có số 1. Tất cả sự tổng hoà, tập đại thành của rất nhiều thành tố, cấu tạo chi ly.

Có 3 :

- **Mūlapariñña**- Biết rõ mọi thứ do duyên mà có, có rồi phải mất đi, thiện trước phải mất thiện sau mới xuất hiện, ác trước phải mất ác sau mới xuất hiện, con người trước phải mất con người sau mới xuất hiện. Mọi hiện hữu ở đời cái trước phải mất cái sau mới xuất hiện. A Tỳ Đàm giảng lộ tâm hay lắm, có nghĩa là: Để hoàn tất một cái nhìn thấy, tâm mình phải trải qua bao nhiêu sát-na: hữu phần vừa qua, rung động, dứt dòng, khai ngũ môn, tâm nhãn thức, tiếp xúc, quan sát, đoán định, 7 tâm; nếu cảnh rõ còn thêm 2 na cảnh. Bao nhiêu đầu đủ. Lộ tâm phải lặp đi lặp lại rất nhiều lần để hoàn tất. Lộ tâm là process of mind, một đợt, gồm nhiều sát na, nhiều chức năng khác nhau: chụp ảnh, phân tích, định danh, định hình cái này màu tím, cái này hoa sim, cái này bông hồng, bông cúc, ... Nhưng tới lúc mình biết nó là cái gì nó rất là nhanh. Cái định danh, định hình, định vị đó hoàn toàn của ý thức; con mắt mình chỉ chụp hình thôi, nó chuyển vào trong. **Mūlapariñña** - Nhận thức căn bản, nguồn gốc của danh sắc.

- **Āgantukabhāva** -Khách vãng lai, khách viếng, khách ghé : Toàn bộ buồn vui thiện ác của chúng ta đều là những người khách; nó ghé 3 nốt nhạc rồi nó đi liền. Này nó có giờ không có, này không có giờ có. Chớp tắt, chớp tắt, nó đi mất tiêu, đưa mất đó nó không quay trở lại. Do Duyên mà có, có rồi mất; cái tiếp theo chỉ nếu có giống thì chỉ là giống không phải là 1. Mỗi cái chỉ xuất hiện 1 lần, trước đây không có, mất rồi; giờ mới xuất hiện, rồi biến mất, ngàn thu

biến mất, không có nó. Mọi thứ do lắp ráp mà thành, chỉ là những người khách lạ ghé thăm rồi đi.

- **Tāvakālikabhāva** - Tạm bợ : Không có buồn vui thiện ác nào quá 1 sát na. Chỉ có thiện tâm không có người lành người thiện. Chỉ có tâm bất thiện không có người ác xấu. Chỉ có niềm vui, nỗi buồn không có đứa nào vui đứa nào buồn. Tất cả chỉ là Danh sắc, chớp tắt, chớp tắt. Còn thấy tôi đang thiện, tôi hoan hỷ, tôi phỉ lạc, tôi thiện, tôi ác, tôi thở ra, tôi thở vào, tôi ăn, tôi nhai, tôi cảm thấy khó chịu, tôi cảm thấy dễ chịu... Là sai bét. Tất cả chỉ là sự hiện hữu của danh & sắc, chỉ là những thành tố, cấu tố pháp giới, không phải ta, không phải là người, không phải là chúng sanh, thọ giả.

Pháp Môn Tứ Niệm Xứ gồm Chánh Niệm & Tỉnh Giác.

Chánh niệm = Khả năng nhận diện trong 4 niệm xứ.

Tỉnh giác, gồm 4: satthākasampajañña, sappayasampajañña, gocarasampajañña, asammoha sampajañña. Mỗi cái có phân tích rồi. Trước khi làm việc gì phải tỉnh giác coi:

- Việc này có nên làm hay không nên làm, có lợi ích cho chuyện tu hành giải thoát hay không?
- Thời điểm này, cách thức này, con đường này, đường lối này có thích hợp hay không?
- Xác định rõ rằng đời sống này, sinh hoạt này, công việc này có ảnh hưởng chuyện mình lơ lửng đề mục hay không?
- Ở đây chỉ có sự hiện hữu của các pháp, không có ta, không có người, không có ông A, bà B, C, F, N...

Đó là nội dung tổng quát kinh Niệm xứ mà trong đây tôi gọi kinh Trú niệm.

Nói nhiều nó không hiểu. Thứ có lòng tu, có lòng học rồi thì nền hồi này giờ bà con tự bơi. Chữ còn có nhiều cái không ai hướng dẫn đọc hơi đuối, nhưng đừng trông đợi nghĩ rằng những gì người ta nói là hết rồi mình không cần bươi móc gì thêm cũng không được.

Tôi xin nhắc câu cuối cùng.

Mình bị bệnh mình phải cẩn thận. 8 thầy, 300 thuốc tìm hiểu mới dám uống. Mình ăn uống quá cẩn thận mà sao nghe đạo, mền mộ sư phụ, thần tượng người này người kia lại bất cẩn? Điều đó cho thấy con người mình chỉ coi trọng vật chất. Vì sao? Vì nó chỉ biết sức khoẻ thể lý, ăn uống của nó thì nó kỹ. Mà sức khoẻ tính mệnh tinh thần thì mình coi thường, bằng chứng là thầy bà nào mình cũng theo do mình thích thôi. Uống thuốc mà thích là chết rồi. Uống đúng thuốc, đúng thầy. Chữ còn thầy với thuốc mà thích là không được.

Tôi xin thề tôi chưa hề thích bác sĩ nào hết. Tôi không thích loại thuốc đó. Nhưng tôi dựa điểm này tôi tin. Thuốc cũng vậy. Tôi đâu có thích tôi uống. Tôi đâu có khùng đâu uống chi, nhưng mà phải uống. Nó cần.

Ở đây cũng vậy. Làm ơn nhớ: Mình mang tâm bệnh - phiền não, mình mang thân sinh tử trầm luân, sa đoạ thì phải coi cái gì cần, chứ không phải cái đó mình thích.

Lý thuyết thì chửi, nói rằng tu, học nhiều ngã mạn, cha nào giảng có thiền không. Rồi đi kiếm mấy cha lừ đừ đi đứng như mới xuất viện nói đó là thiền sư. Tôi không khích bác ai nhưng nên cẩn thận cái đó. Người mình cái gì cũng thông minh, mình không thua Do Thái, Đức, chỉ có cái khoa học, nghệ thuật, cái gì của mình cũng được. Người mình kỵ 2 thứ: Chính trị & tôn giáo. Lúc nào cũng đội sổ. Hồi xưa tôi nghĩ chắc do nghiệp tàn sát Chân Lạp với Chiêm Thành nên Chính trị, tôn giáo mình khờ lắm, thơ ngây đội sổ.

Ok. Chúc các vị một ngày vui./.